

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

**PÔSOBENIE NKÚ SR V OBLASTI
SAMOSPRÁVY V ROKU 2012**

Rozšírenie kompetencií NKÚ SR o kontrolu v samospráve

Kompetencie

- Ústavný zákon č. 463/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava SR č. 460/1992 Zb.
- Zákon č. 261/2006, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/1993 Z.z. o Najvyššom kontrolnom úrade SR s účinnosťou od 13.mája 2006

Dôvody

- **Limská deklarácia** (odporúčanie pre najvyššie kontrolné inštitúcie, aby sa kontrolná právomoc vzťahovala na všetky verejné finančné prostriedky)
- **Odporúčanie INTOSAI** (vytvorenie priestoru pre objektívnu kontrolu územnej samosprávy v plnom rozsahu)
- **Kontrolné štandardy EUROSAI** (vytvorenie systému vnútornej a vonkajšej kontroly pre každý subjekt verejnej správy)
- **Reforma verejnej správy a nový systém financovania** (fiškálna decentralizácia – zvyšovanie objemu finančných prostriedkov presúvaných do rozpočtov miest a obcí, VÚC)

Kontrolná činnosť v roku 2012 v územnej samospráve

Strategický zámer NKÚ SR 2012 -2014 a plán kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2013

Kľúčové oblasti:

○ **Doprava**

- 2 kontrolné akcie v 26 kontrolovaných subjektoch

○ **Efektívna verejná správa (Spokojný občan)**

- 11 kontrolných akcií v 205 kontrolovaných subjektoch

○ **EÚ fondy a ostatné finančné nástroje**

- 2 kontrolné akcie v 16 kontrolovaných subjektoch

Periodicita kontrol

- VÚC, krajské mestá každé 3 – 4 roky
- okresné mestá každé 4 roky

Zameranie kontrol v roku 2012 – územná samospráva

Doprava - vynakladanie verejných prostriedkov a oprávnenosti čerpania finančnej dotácie poskytnutej samosprávnymi krajinami v zmysle zmluvy o výkone vo verejnom záujme v regionálnej autobusovej doprave,

hospodárenia s verejnými prostriedkami a majetkom pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií.

Efektívna verejná správa - rozpočet kontrolovaných subjektov, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, evidencia, obstaranie, odpredaj, likvidácia majetku subjektov územnej samosprávy, poskytnutie a použitie dotácií z rozpočtu miest a obcí, použité dotácií poskytnutých z Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“), efektívnosť vkladov majetku obcí do obchodných spoločností, efektívnosť a účinnosť vynakladania verejných prostriedkov určených na marginalizované rómske komunity, úroveň vnútorného kontrolného systému a kontrola prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2011.

Fondy EÚ – využitie prostriedkov EÚ a verejných prostriedkov na výstavbu a údržbu cyklotrás 2006 – 2011,

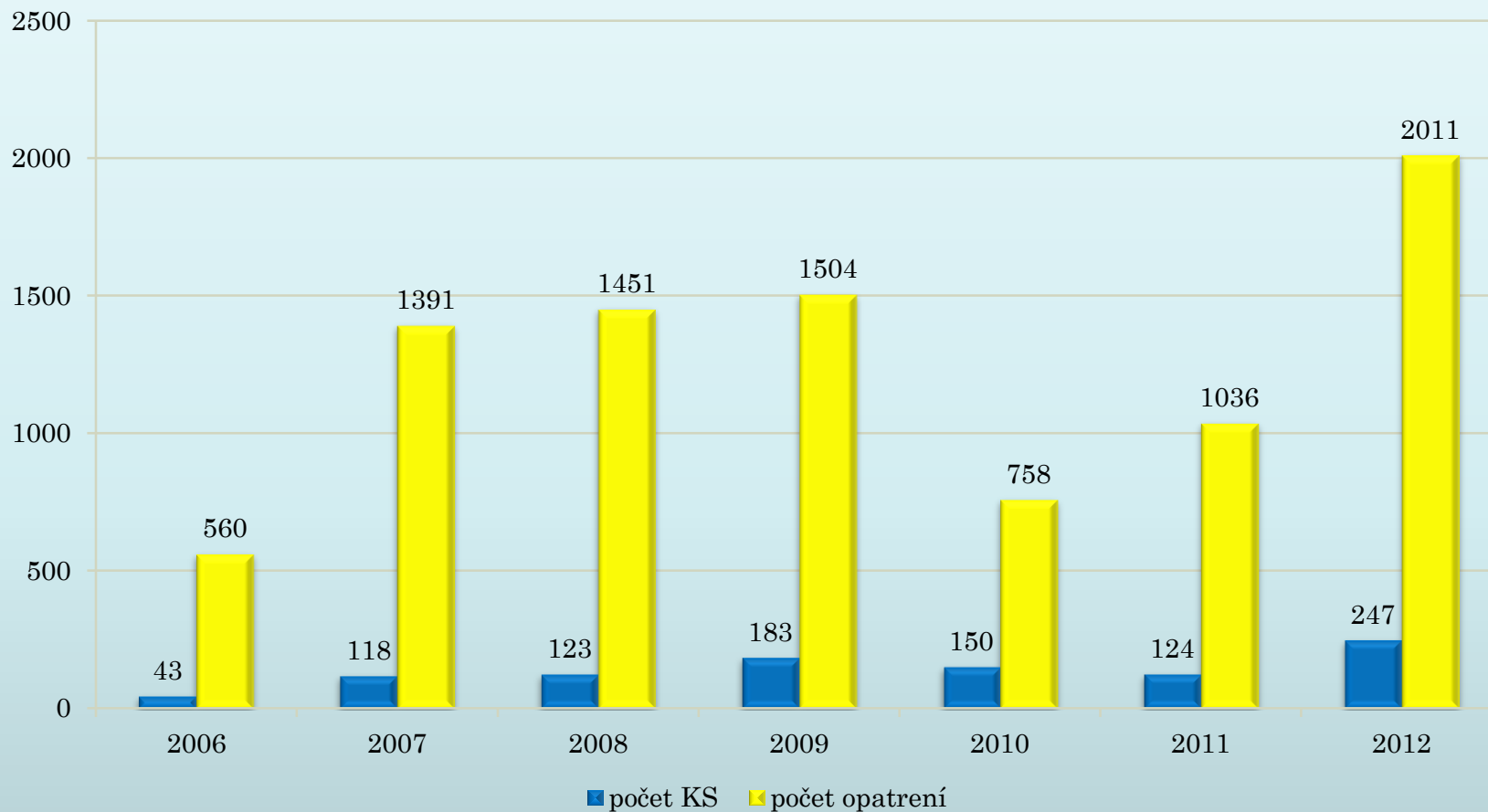
realizácia Programu cezhraničnej spolupráce Poľska a Slovenskej republiky v rokoch 2007 – 2013

Kontrolná činnosť rok 2012

	NKU	Samospráva	% podiel
Počet kontrolných akcií	57	15	27
Počet kontrolovaných subjektov	354	247	70
Počet prijatých opatrení	2 698	2 011	75

Počet kontrolovaných subjektov a prijatých opatrení

Vnútroňý kontrolný systém

Európske vykonávacie smernice pre kontrolné štandardy INTOSAI

Vnútroňá kontrola je vo všeobecnosti definovaná ako proces ovplyvňovaný manažmentom a ostatnými zamestnancami (zásady, stratégie a postupy), ktorý má poskytnúť dostatočnú istotu v dosiahnutí cieľov v nasledujúcich kategóriách:

1. Hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť prevádzky
2. Súlad s platnými zákonmi a predpismi
3. Ochrana majetku/prostriedkov
4. Prevencia a odhaľovanie podvodov a chýb
5. Spol'ahlivosť finančného výkazníctva

Vnútroňý kontrolný systém

Európske vykonávacie smernice pre kontrolné štandardy INTOSAI

Vnútroňá kontrola je nástroj manažmentu, ktorý mu poskytuje istotu, že sa dosiahli ciele, ktoré si manažment stanovil. Preto zodpovednosť za adekvátnu a efektívnu vnútroňú kontrolu nesie manažment organizácie. Vedúci každej verejnej inštitúcie musí zabezpečiť vytvorenie náležitého vnútroňého kontrolného systému a neustále dbať o jeho efektívnu činnosť, doplňovanú o nové informácie.

System vnútornej kontroly:

1. Vnútroňé kontrolné prostredie
2. Kontrolné postupy

Vnútorý kontrolný systém

- **Vnútoré kontrolné prostredie** tvorí filozofia manažmentu organizácie a jeho pracovný štýl, stanovenie zodpovednosti a zásady kontrolných postupov. Je základom spôsobu fungovania kontroly v rámci kontrolovaného subjektu. V prípadoch, kde je kontrolné prostredie na nízkej úrovni a neúčinné, je nepravdepodobné, že kontrolné postupy budú efektívne.
- **Kontrolné postupy sú postupy**, ktoré stanovil manažment na ochranu proti trestnej činnosti, strate, zlým praktikám, chybám a neefektívnemu hospodáreniu. Môžu byť preventívnej alebo zisťovacej povahy.

Vnútroňý kontrolný systém

Klasifikácia kontrolných postupov

1. Manažérske kontroly. Znamenajú vysoký stupeň dohľadu a kontroly manažmentom. Vo všeobecnosti majú zisťovaciu povahu a patria sem napr. manažérske kontroly mimoriadnych správ, plnenia rozpočtov a využitia vnútornej kontroly.
2. Organizačné kontroly. Vychádzajú zo spôsobu štruktúrovania subjektu a môžu mať súčasne zisťovací aj preventívny charakter. Zvyčajne zahŕňajú vhodne stanovené zodpovednosti a ich rozdelenie a oddelenie nezlučiteľných funkcií, napr. oddelenie funkcií výkonných od platobných.
3. Kontroly schvaľovania. Uskutočňujú sa na úrovni jednotlivých transakcií a majú preventívnu povahu. Ich účelom je zastaviť prebiehajúce transakcie, ak neboli odsúhlasené na príslušnom stupni. Kvalitné schvaľovacie kontroly sú zamerané na určenie príslušných schvaľovacích limitov (kto môže čo schváliť), na rozsah požadovanej kontroly pred schválením a ako by mala byť kontrola doložená dôkazmi.

Vnútroňý kontrolňý systém

4. Operačné kontroly. Sú zamerané na úplnosť a správnosť spracovania transakcií a môžu byť preventívne alebo zisťovacie. Zahŕňajú napr. sled kontrol na uistenie sa o úplnosti číslovania dokladov; porovnanie jedného súboru dokladov s druhým (napr. párovanie objednávok s faktúrami),
5. Fyzické kontroly. Zvyčajne sú zamerané na prevenciu a zahŕňajú kontroly prístupu k majetku a k účtovným záznamom prostredníctvom jednoduchých fyzických opatrení ako sú napr. preukazy, čipové karty a trezory, ale sú to tiež logické kontroly napr. heslového prístupu k počítačovým súborom.
6. Personálne kontroly. Patria sem postupy na zabezpečenie toho, aby zamestnanci disponovali schopnosťami úmernými ich zodpovednostiam.

Vnútroňý kontrolný systém

§ 8 zákon č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

Vedúci orgánu verejnej správy zodpovedá za zabezpečenie

- a) vytvorenia, zachovávania a rozvíjania finančného riadenia,
- b) vylúčenia zásahov smerujúcich k ovplyvňovaniu zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu,
- c) vzájomnej nezlučiteľnosti a oddelenia rozhodovacích právomocí vedúcich zamestnancov od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva,
- d) zodpovedajúcej kvalifikácie a odbornej spôsobilosti zamestnancov uvedených v písmenách b) a c) na vykonávanie ich činností,
- e) overovania vybraných finančných operácií následnou finančnou kontrolou podľa potrieb orgánu verejnej správy,

Vnútorný kontrolný systém

Monitorovanie kontrol vykonávané manažmentom

- proces pravidelného posudzovania systému vnútorných kontrol s cieľom identifikovať a napraviť nedostatky vnútorného kontrolného systému,
- zabezpečuje účinné priebežné fungovanie kontrol.

Vnútroňý kontrolný systém

Najčastejšie nedostatky:

- nevykonávanie, resp. formálne vykonávanie predbežnej finančnej kontroly prípustnosti pripravovanej finančnej operácie,
- nezabezpečenie rozdelenia funkčnej zodpovednosti,
- absencia organizačných zásad, postupov, pravidiel,
- nedodržiavanie predpísaných postupov v interných smerniciach,
absencia manažérskych správ (monitorovacia a hodnotiacia správa)

Vnútorý kontrolný systém

Vzťah kontrolórov NKÚ SR k manažmentu kontrolovaného subjektu:

- informovanie manažmentu kontrolovaného subjektu o zistených slabých miestach v systéme vnútornej kontroly,
- predkladanie odporúčaní na odstránenie alebo minimalizáciu zisteného nedostatku, za účelom zlepšenia riadiacich a kontrolných systémov kontrolovaného subjektu.

Najčastejšie zisťované nedostatky

Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy

- poskytovanie preddavkov v rozpore s § 19 ods. 8 (nie sú písomne dohodnuté, viac ako 3 mesiace, finančne nevysporiadané do konca rozpočtového roka),
- nedodržanie účelu použitia verejných prostriedkov § 19 ods. 1,
- nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov § 19 ods. 6 (na právne služby, propagačné a reprezentačné služby bez preukázania účelu, bez vykonania verejného obstarávania, zaplatenie projektovej dokumentácie k nerealizovanej stavbe),
- zaviazanie sa v bežnom rozpočtovom roku na úhrady, ktoré mesto nemalo zabezpečené v rozpočte a zaťažuje nasledujúce rozpočty § 19 ods. 5 (viacročné zmluvy uzatvorené na konci roka),
- v rozpore s § 19 ods. 4 verejné prostriedky uvoľňované vo výške, ktorá nezodpovedala rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte subjektu verejnej správy,
- nesprávne triedenie príjmov a výdavkov - v rozpore s § 4 ods. 4 ,
- dotácie zo ŠR podľa § 8a) – nevymedzenie účelu v písomnej forme, nedodržanie účelu použitia dotácie, termínu zúčtovania, odvodu výnosov,

Najčastejšie zisťované nedostatky

Zákon č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

- § 4 ods. 4 rozpočet obce/mesta neobsahoval zámery a ciele, ktoré obec realizovala z výdavkov rozpočtu obce,
- § 4 ods. 4 súčasťou rozpočtu obce/mesta sú aj príjmy a výdavky rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených obcou (neboli súčasťou napr. príjmy a výdavky školských jedální, MŠ,..),
- § 7 ods. 6 obec/mesto svoje dotácie nerozpočtovalo na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia. Mesto na konci roka nezúčtovalo dotácie s rozpočtom mesta,
- § 10 ods. 3 – zostavenie rozpočtu bez vnútorného členenia na bežný, kapitálový rozpočet a finančné operácie,
- § 12 ods. 2,3 – obec/mesto čerpalo výdavky, ktoré nemalo v rozpočte schválené (prekročenie položiek plnenia rozpočtu),
- § 14 ods. 2 – obec/ mesto nerealizovalo zmeny rozpočtu rozpočtovými opatreniami,
- § 17 ods. 2, 6 písm. a) – nedodržanie pravidiel pre použitie návratných zdrojov financovania, resp. nesplnenie podmienky pre použitie návratných zdrojov financovania týkajúcej sa nepresiahnutia zákonného limitu celkovej sumy dlhu mesta,

Najčastejšie zisťované nedostatky

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

- § 11 ods. 4b) - prijatie úveru bez rozhodnutia zastupiteľstva,
- § 12 ods. 4 obec/ mesto nezverejnilo návrh programu zasadnutia obecného zastupiteľstva na úradnej tabuli v obci aspoň tri dni pred zasadnutím obecného zastupiteľstva,
- § 12 ods. 5 obecné zastupiteľstvo neschválilo návrh programu a jeho zmenu na začiatku zasadnutia,
- § 12 ods. 9 rokovania MZ sú zásadne verejné, vždy verejne:
 - a) použitie verejných prostriedkov na platy, odmeny
 - b) nakladanie s majetkom vo vlastníctve obce
- § 12 ods. 12 podrobné pravidlá o rokovaní obecného zastupiteľstva neupravoval rokovací poriadok.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST.